

hentedede fra Husholdningsregnskaber, fra større Detailforretninger, fra Leveringer til Hospitaler o. s. v.

Særlig af statistisk teoretisk Værdi er Beretningens Tillæg, hvor Fountain giver en kort og klar Fremstilling af Prisforholdstallenes (index number) Konstruktion. Forfatteren søger at løse Spørgsmaalet: hvordan man faar et Maal for Prisforandringernes Virkning ved at danne en »consumption standard«. Den hertil hentyttede Formel er følgende: Index number =

$$\left(\frac{P_{a,x} \cdot V_a}{P_{a,s}} + \frac{P_{b,x} \cdot V_b}{P_{b,s}} + \dots \right) : (V_a + V_b + \dots)$$

hvor »Vægten« ($V_a, V_b \dots$) er lig Værdien af vedkommende Vares Forbrug (hovedsagelig Værdien af Importen minus Værdien af Eksporten) i Perioden 1881—90. De benyttede Priser ($P_{a,x}, P_{a,s} \dots$) er Ind- og Udførselspriserne.

Forfatteren sammenligner sine Beregninger med Sauerbecks bekendte index number; det ensartede Resultat bekræfter det nu ofte konstaterede, at det ingen Rolle spiller, om man medtager eller udelader Forbruget, i al Fald ikke naar man har rolige Aar uden større Prissvingninger.

Edv. Ph. Mackeprang.

BERNHARD HARMS. *Deutsche Arbeitskammern.* Tübingen 1904. Lauppische Buchhandlung. (96 S. — M. 1.80).

I ovennævnte Skrift tager Dr. Bernhard Harms, der vil være Nationaløkonomisk Tidsskrifts Læsere bekendt fra sin her i Tidsskriftet omtalte Bog »Holländische Arbeitskammern«, Ordet for Oprettelse af Arbejdskamre i Tyskland. Efter den af Forfatteren anvendte Terminologi forstaar han herved en offentligretlig Repræsentation for Arbejdets Interesser, bestaaende af Repræsentanter for Arbejdsgivere og Arbejdere (i Modsætning til Arbeiter-

hentedede fra Husholdningsregnskaber, fra større Detailforretninger, fra Leveringer til Hospitaler o. s. v.

Særlig af statistisk teoretisk Værdi er Beretningens Tillæg, hvor Fountain giver en kort og klar Fremstilling af Prisforholdstallenes (index number) Konstruktion. Forfatteren søger at løse Spørgsmaalet: hvordan man faar et Maal for Prisforandringernes Virkning ved at danne en »consumption standard«. Den hertil hentyttede Formel er følgende: Index number =

$$\left(\frac{P_{a,x} \cdot V_a}{P_{a,s}} + \frac{P_{b,x} \cdot V_b}{P_{b,s}} + \dots \right) : (V_a + V_b + \dots)$$

hvor »Vægten« ($V_a, V_b \dots$) er lig Værdien af vedkommende Vares Forbrug (hovedsagelig Værdien af Importen minus Værdien af Eksporten) i Perioden 1881—90. De benyttede Priser ($P_{a,x}, P_{a,s} \dots$) er Ind- og Udførselspriserne.

Forfatteren sammenligner sine Beregninger med Sauerbecks bekendte index number; det ensartede Resultat bekræfter det nu ofte konstaterede, at det ingen Rolle spiller, om man medtager eller udelader Forbruget, i al Fald ikke naar man har rolige Aar uden større Prissvingninger.

Edv. Ph. Mackeprang.

BERNHARD HARMS. *Deutsche Arbeitskammern.* Tübingen 1904. Lauppische Buchhandlung. (96 S. — M. 1.80).

I ovennævnte Skrift tager Dr. Bernhard Harms, der vil være Nationaløkonomisk Tidsskrifts Læsere bekendt fra sin her i Tidsskriftet omtalte Bog »Holländische Arbeitskammern«, Ordet for Oprettelse af Arbejdskamre i Tyskland. Efter den af Forfatteren anvendte Terminologi forstaar han herved en offentligretlig Repræsentation for Arbejdets Interesser, bestaaende af Repræsentanter for Arbejdsgivere og Arbejdere (i Modsætning til Arbeiter-

kammern, der skulde vælges udelukkende af Arbejderne). I Begrundelsen af sit Forslag, der blandt andet vil henlægge Virksomheden for at udjævne de store Interessekonflikter mellem Arbejdsgivere og Arbejdere fra de bestaaende Arbejderdomstole (Gewerbegerichte) til de foreslaaede Arbejdskamre, savner Dr. Harms noget fast Grund under Fødderne, og man føler sig ingenlunde overbevist om, at de nye Institutioner skulde virke saa heldbringende, som Forfatteren antager, særlig naar man ser hen til de beskedne Resultater, der hidtil er opnaaede ved de bestaaende Arbejdskamre.

Mest Interesse synes Bogen mig at have ved de positive Oplysninger, som den giver om de i forskellige Lande bestaaende Arbejdskamre og dermed beslægtede Organisationer.

Egentlige Arbejdskamre bestaar i Holland (Kamers van arbeid), Belgien (Conseils de l'industrie et du travail) og Frankrig (Conseils du travail). Disse Kamre har i de tre Lande nogenlunde de samme Formaal: Tilvejebringelse af et Oplysningsmateriale vedrørende Arbejdsforholdene, en Repræsentation af Arbejdets Interesser udadtil, navnlig overfor det offentlige, og en Medvirkning til Udjævning af Interessekonflikter mellem Arbejdsgivere og Arbejdere. Paa det sidstnævnte Omraade er der egentlig intet Steds opnaaet betydeligere Resultater. Nævnes skal det saaledes, at i Aarene 1898—1900 udgjorde Antallet af Strejker i Belgien efter den officielle Statistik 849, af disse blev kun 26 indbragte for og kun 16 bilagte af Arbejdskamrene. Derimod har disse Institutioner i Holland og Belgien virket bedre som en Interesserepræsentation for Arbejderne og i Holland tillige paa Arbejderstatistikens Omraade. En ejendommelig Skæbne er overgaaet de franske »Conseils du travail«. Disse Conseils har rigtig været Stridens Børn, væsenlig paa Grund af deres Oprindelse, der skyldtes et Dekret af Minister Millerand, medens man fra Senatets Side gjorde gældende, at kun Lovgivningsmagten retlig kunde ordne dette Forhold.

Men ogsaa deres Organisation har vakt Uvilje, idet Medlemmerne for en væsentlig Del*) valgtes direkte af de faglige Foreninger af Arbejdsgivere og Arbejdere (i Modsætning til Holland og Belgien, hvor Medlemmerne valgtes umiddelbart af Arbejdsgiverne og Arbejderne). Retlig set fører Raadene en ejendommelig svævende Tilværelse, og det har naturligvis maattet hæmme deres Virksomhed i høj Grad.

Af en hel anden Oprindelse end de her nævnte Institutioner er de italienske »Camere del lavoro«; disse er udgaaede fra Arbejderstanden, er at betragte udelukkende som Organer for denne og udrustede med fuldstændig Selvstyre, kun saaledes, at det offentlige er traadt til med sin Anerkendelse og Støtte. Dette viser sig navnlig derved, at Kommunerne yder betydelige Tilskud i Form af Lokaler og direkte Pengebidrag. Disse »camere del lavoro« har et meget rigt og forskelligartet Program, saaledes Tilvejebringelse af Oplysningsmateriale, Forberedelse og Drøftelse af Lovforslag eller andre Sager af Betydning for Arbejderstanden, Understøttelse til denne i Bestræbelserne for at finde Beskæftigelse, ogsaa til Bedste for straffede Personer, som de i det hele forsøge at bringe paa ret Køl; ved Siden heraf virke Kamrene for Oprettelse af Voldgiftsretter mellem Arbejdsgivere og Arbejdere og støtte Produktions-, Forbrugs- og andre lignende Foreninger.

I Schweiz findes Arbejdskamre, der har nogen Lighed med de italienske »Camere del lavoro«.

Til dem, der har Interesse for de nævnte Institutioner, der under forskellige Former tjener Arbejdets Interesse, kan vi anbefale Dr. Harms Bog.

Cordt Trap.

*) Et Antal Medlemmer vælges dog af »Conseils prud'hommes« for at give de Arbejdere, der ikke er faglig organiserede, en Repræsentation.